

Vitryssland 10/10-15/10 2008

Inledning

Under våren fick Eva och jag en förfrågan från Studieförbundet Vuxenskolan av Eva Melldahl om att delta i ett slöjdprojekt med en etnografisk förening i Vitryssland. Under september hade vi tre vitryska nya vänner hos oss några dagar med mycket slöjdande och under oktober åkte vi över till Minsk.

Med på resan var alltså Eva Melldahl med dotter Anahi Lindqvist samt Eva och jag.

Fr 10/10

Vi stack strax efter 7 på morgonen och tog bilen upp till Arlanda. Vi möttes vid incheckningen. Det gick bra att få med knivar och tänger. Plan gick i tid och första anhalten var Riga. Resan över i det lilla Fockerplanet var inte alls behaglig!

Vi fortsatte sen från Riga till Minsk i samma plan, men nu mycket lugnare resa. På flygplatsen sågs en flock *starar*. Vi träffade en av våra kontaktpersoner, Alena Makauskaya som mötte oss. Eva och jag tog en taxi som körde i vansinnesfart till hotell Tourist. Gott om *råkor* i Minsk.

Vi tog middag på hotellet som var ok. Som tur var hade vi beställt galet så det blev två varmrätter, Men eftersom vi inte beställt nån potatis var det ok. Centralvärmen skulle inte slå på förrän om några dar så det var hur kallt som helst på rummet. Detta bestämdes av "fadern" d v s presidenten oberoende av temperatur...

Lö 11/10

En intressant frukost med mycket jobbig mat som söta bullar och omelett intogs så gott det gick. Eva och jag tog en liten morgonpromenad i parken bakom hotellet. Flera *större hackspett* ropade. Någon av dessa misstänkt med annorlunda uttal (*balkanspett?*). Två *mindre korsnäbb* flög över. I parken hördes också en *domherre*, enstaka *kungsfåglar* och enstaka *talgoxar* samt en *trädkrypare*.

Vi blev hämtade vid tiotiden och i en minibuss for vi fyra samt vår vän från Sverigebesöket Dnize, tolken Jouyen och chauffören Sergey. Vi for en timme sydväst till Rakau där vi togs emot av Felix Janushkievich där han visade sitt privata museum. Han pratade mycket och tolken hade ett styvt jobb. Rakau ligger historiskt sätt mitt i en smältdegel mellan alla stormakter under de senaste 500 åren. Stora delar av befolkningen har utplånats under olika tidsåldrar. Särskilt under andra världskriget då befolkningen sjönk från 6500 till 2500. Det som gjorde Rakau intressant att bo i var att det var en gränsstad med mycket guldflöde och inkomster av smuggling.

Vi vart lite förskräckta av hur museiföremålen behandlades.

I trädgården sågs 2 svarta rödstjärtar och några hämplingar. En lövsångare satt i snåren. "Fikat" visade sig vara en stor lunch med mycket hemgjord vodka. Hans vodka sades vara en av de bästa.

Vi tog oss vidare till Ivanec. På vägen stannade vi till vid en sjö och en flock gräsänder och ett par knipor hängdes in.

I Ivanec tittade vi på ett statligt hantverkshus/museum. Man hade väntat på oss och efter själva museibesöket tittade vi på en tant som vävde och keramikern som drejade. Nu gjorde de det för vår skull.

Vi åkte till en gammal smedja där vi åt lunch med lika mycket mat och sprit. Träffade en träskulptör där.

Ett stopp hos ett par målare där vi drack te och åt syltad pumpa. Mannen gjorde "spacade" mönster och kvinnan märkliga naivistiska målningar.

Vi fortsatte till byn Sakauschyna. Som flera byar var den ruffig och nergången men otroligt vacker. Alla hus är målade i olika färger. I byn sågs resans enda storkbo. Vi var inbjudna till en gammal kvinna och hennes barn och barnbarn. I deras vardagsrum var uppdukat massor av vävda band och en otrolig måltid och ännu mer vodka.

Här kom man inte undan och vi sjöng vitryska och svenska sånger och skålade för vänskap och kärlek och hälsa och styrka och...

Mannen i familjen ville byta bort min Swarowskikikare mot en flaska vodka...

Vi åkte vidare till byn Garadzechna där vi besökte ett statligt hantverkshus igen. Mest halmslöjd här. Det var den slöjdform som var vanlig och är inte riktigt tilltalande för svenska slöjdgögon. Här fanns gamla tanter som spann och virkade och det serverades en tre-rätters middag.

Något såsiga och mycket mätta kom vi tillbaks till vårt hotell och stöp i säng.

Sö 12/10

Försök att undvika stor frukost misslyckades och då jag absolut inte ville ha ägg och skinka serverades vi i stället korngryn och pannbiff.

Denna dag skulle Eva och jag hålla vår workshop och vi åkte då tillsammans med gruppen till Gröna korsets lokaler en timmes bilresa från Minsk. Veldig lämpligt för våra ändamål. Vi återsåg Larissa från Sverigebesöket och jag kunde ge henne hennes nu färdigmålade domherre.

Vi delade på gruppen som bestod av 30 personer. Eva hade en grupp med stålkorgstillverkning samt japanska snoddar och jag naturskoleövningar, kaveldunsslöjd samt täljning.

Härliga kontakter knöts. Inte minst med stortäljaren Valodja som fick min kniv. Gröna korset fick fem knivar också.

Hemma vid hotellet tog vi lite vin och korv och pustade ut efter en häftig och uttömmande dag.

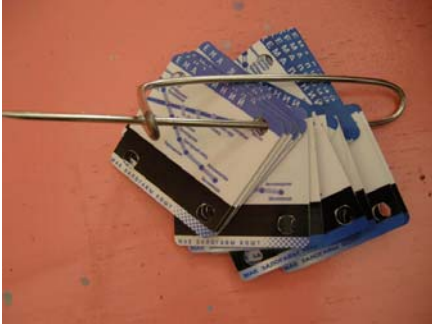
Må 13/10

Nu hade vi gett upp kampen att få någon annan frukost . Jag tog en promenad runt parkerna. Det dominerande fågellivet i Minsk är *råkor, kajor, fiskmåsar, gråtrut, enstaka skrattmåsar och tamduvor*.

Eva och jag hämtades av Denize och den nya tolken Andrew och vår chaufför Sergei igen.

Vi åkte till Vilejkaregionen och byn Izbino. Ett flertal försök att hitta ett kafé misslyckades. Resan var veldig spännande för vi kunde ha en öppenhjärtig diskussion kring historia och

politik där vi kände att vi började begripa eller begripa att mycket var obegripligt. Vi såg ett hantverkshus igen. En av lärarna där hade varit med på vår workshop och jag fick ett fantastiskt brickvävt band. Träsniderierna var mest reliefer.

Läckrast var brickorna till brickbandsvävningen som bestod i gamla tunnelbanekort. Vi fikade och fortsatte sen till byn Tuluc.

En gammal kvinna mötte oss i dörren på traditionellt sätt med duk och bröd. Här fanns fyra gamla kvinnor som vävde på ranglig vävstoloch gjorde en slags hoki. En härlig lunch som var bra för vi var lite hungriga och damerna spottade inte i glasen. Vi klarade det bra genom att fuska lite. Åter blandades vitryska visor med svenska.

Efter detta fantastiska besök visade en kvinna Eva och mig sitt broderi. Hon hade broderat ikoner. Fantastisk människa som sett till att hennes fyra barn kunna köpa var sin lägenhet genom att sy på sin gamla maskin och sälja inläggningar. Hennes skafferi var häftigt I hennes trädgård sågs en flock *grönsiskor* och en *tallita*.

Vi stannade till i Vilejka och skaffade några vykort och frimärken. Det var i detta samhälle ett stort projekt och vi stod på posten i mer än en halvtimme, trots flera posttjänstemän som behandlade ärendet.

Lenin stod staty på torget mellan den ortodoxa och katolska kyrkan.

På sen eftermiddag, när det redan börjat skymma nådde vi den legendariska folkmusikern Ales Los och hans säregna hus mitt i ingenstans. Los var en av Denizes stora idoler och Denize var märkbart nervös inför besöket. Ett ganska opersonligt möte där han visade oss sin flod, vi drack lite honungssprit och han spelade på bas, violin och säckpipa. En liten besöksshow, således.

Vi tackade nej till en nattvandring i Minsk utan åkte till hotellet i stället.

Ti 14/10

Jag hade tack vare Håkan Örtman på Öland fått kontakt med Alexandre Vintchevski. Han ansvarade för Birdlife International i Vitryssland och österut... Han hämtade mig vid hotellet och hans fru Tanja agerade förare. Vi for ut mot fiskdammarna en timme sydväst Minsk. Vilket magnifikt område! Samtidigt som man kände det magnifika och häpnade inför antalet änder t ex så kändes det märkligt att höra att området flygbesprutats 2 år tidigare för att ta ner växtlighet och att det betalades 5 dollar för varje par hägerfötter. Dessutom 10 dollar för storskarv. Enligt Alexander så betalades det för allt möjligt. Upprört frågade jag vad han kände inför detta och han slog resignerat ut händerna och undrade vad han kunde göra.

Trots att det smällde lite här och var bjöds vi på flera fantastiska upplevelser. En gammal *havsörn* kommer flygande och trycker upp 120 *ägretthägrar*. I en annan fiskdamm syns 2 *vigg* och 3 *smådopping*. Särskilt intresserad var Alexandre av 2+2ad samt 2 juv *sångsvanar* som låg med *knölsvanar* i en annan damm. Sångsvan är ännu nyare häckfågel i Vitryssland än i Sverige.

Tanja och Alexandre hade gjort smörgåsar och brevid oss jagade en *varfågel* som kom upp med en liten mus alldeles framför oss. En hane och en hona av *blå kärnhök*, en ny art för området, jagade över fälten tillsammans med tiotal *ormvråkar* och en *fjällvråk*.

Dammarna torrläggs ibland och karpn koncentreras i kanaler där de lätt kan fiskas upp. Vid en sån kanal stod flera hundra måsfågel Några *gråtrutar* och *fiskmåsar* men mest unga *skratmåsar* och framför allt *kaspsk trut*. Det var kul att se både *argentatus* och *cachinnans* tillsammans så pedagogiskt.

Vid en damm låg 80 *sädgäss* och 18 *bläsgäss* samt hundratals änder dominerad av *gräsand* och *bläsand*. Enstaka *krickor* och två *stjärtänder* såg också. En ung *havsörn* fick alla på vingarna.

Vi återvände till hotellet vid fyratiden och Eva kom från sitt håll där hon varit på museer och gått på stan med Eva och Annai. Vi bytte om till hantverksutställningen som invigdes på kvällen.

Härliga kvinnokörer som fick nackhåren att resa sig, dans och en vackert hängd utställning. Larissa var uppe igen och hade med fantastiska figurer gjorda av Valodja med frostkniven han fick. Häftigt!

Efter utställning åt vi en god middag på den lettiska restaurangen Lido, innan vi drog oss tillbaka.

On15/10

Vi packade ihop och la in väskorna i Alexej bil och tog en promenad medan vi väntade på Annai. Vi hörde i parken en trolig *balkanspett* och *domherre* med påtaglig rysk accent.

Vi tog metron till centrum och knallade omkring til hemslöjdsaffärer m m. Över floden flög hundratals vitfågel, troligen cachinnans. Vi köpte skivor och linnetyg och några flaskor vodka innan vi sammanstrålade på Lido igen för lunch. Nasta kom precis innan vi åkte och lämnade presenter. Vi kramade om alla och tog oss till flygplatsen.

Relativt behaglig flygresa hem. En knapp timme sena men allt gick väl och vi lämnade av Eva och Annai på vägen och kom gott hem vid halv elvatiden.

Fantastiska dagar!

Nicke Helldorff
Näshulta 16/10 2008

Artlista Vitryssland 10-15/10 2008

Knölsvan	täml allmän, ca 50 i fiskdammarna (fd)
Sångsvan	4ad+2juv fd
Sädgås	80-tal fd
Bläsgås	18 fd
Bläsand	allmän fd
Snatterand	enstaka fd
Kricka	d:o
Stjärtand	2 honfärjade fd
Vigg	2 ex fd
Knipa	2 ex Rakau
Smådopping	3 ex fd
Storskarv	50-tal fd
Ägretthäger	120 stöttes upp av havsörn. Totalt 200?
Gråhäger	50-tal fd
Havsörn	2ad + 1 juv
Brun kärrhök	1 hona som mobbades av hona blåhök
Blå kärrhök	1 hane 1-2 honor fd
Duvhök	1 hona fd
Sparvhök	1 hane fd
Ormvråk	1 obs utanför fd, 10 tal där 1 ex Minsk
Fjällvråk	1 ex fd
Sothöna	10-tal fd
Ljungpipare	20 tal på väg till fd
Tofsvipa	2 stora flockar fd, några hundra
Kärrensäppa	10 ex fd
Skrattmås	allmän fd, enstaka Minsk
Fiskmås	täml allmän
Gråtrut	några hundra trutar vid fd och lika många Minsk. De flesta av nedanståend
Kaspisk trut	se ovan
Tamduva	vanlig Minsk
Ringduva	enstaka fd
Större hackspett	4 hörda park bakom hotell
Balkanspett	troligen 1 hörd i park bakom hotell
Mindre hackspett	1 fd
Sånglärka	enstaka fd
Ängspioplärka	d:o
Sädesärkla	d:o
Rödhake	2 ex centrala Minsk
Svart rödstjärt	2 ex Rakau
Björktrast	enstaka
Taltrast	2 ex fd
Lövsångare	1 ex Rakau
Kungsfågel	enstaka Minsk
Talltita	1 ex Taluc
Svartmes	1 ex fd
Blåmes	enstaka
Talgoxe	allmän
Nötväcka	1 hörd Minsk

Trädkrypare 1 ex Minsk
Varfågel 1 ex jagandes fd. Satte sig med fångad mus på njuthåll!
Nötskrika enstaka, allmän fd
Skata enstaka
Kaja allmän Minsk
Råka mycket allmän Minsk
Kråka enstaka
Korp enstaka samt 100-tal fd
Stare några små flockar. Enstaka sjungande
Gråsparv 1/10 passer var gråsparv
Pilfink allmän
Bofink enstaka
Grönsiska 10-tal fd
Hämpling enstaka
Mindre korsnäbb 2+1 ex Minsk
Domherre d:o
Gulsparv enstaka
Säv sparv enstaka fd

Näshulta 16/10 2008
Nicke Helldorff